

Posudek na diplomovou práci Magdalény Bezděkovské Prekarizace práce a podmínky pracující chudoby na českém venkově. UPCE 2017

Diplomová práce Magdalény Bezděkovské uvádí čtenáře do oblasti současných pracovních podmínek. Zajímá jí několik výzkumných otázek – jakých lidí se na venkově týká prekarizace, zda dochází k prekarizaci obecně, nebo jen u „nižších tříd“ a jak z ideologie flexibility vznikla realita prekarizace a jak se konkrétně manifestuje v jejím výzkumném prostředí. Autorka nejprve vymezuje pojem prekarizace, prekerní práce a prekariát s použitím rozmanitých materiálů zejména mezinárodních organizací zabývajících se pracovními podmínkami, internetových zdrojů a sociologických prací (např. Keller). Za společný jmenovatel těchto termínů (a tato tvrzení se v různých obměnách občas již nadměrně opakují) považuje nejistotu práce, nízké mzdy či zhoršený přístup ke kolektivnímu právu, zaměstnaneckým benefitům a sociálnímu zabezpečení. Co se zdrojů týče, mohly by se více využívat i odborné publikace zahraniční, které jsou v práci citovány zejména druhotně (např. Wacquant přes Kellera), přesto si myslím, že se autorce podařilo vystihnout hlavní rysy prekarizace.

Autorka se k tématu dostala skrze pracovní zkušenost svého okolí i svou vlastní. Přehledně představuje vstup do terénu své rodné vesnice i jedenáct svých informantů, s nimiž vedla rozhovory. Metody doplňuje i zúčastněným pozorováním na vesnických akcích a řeší rovněž otázku anonymizace v prostředí vesnice.

Rozhovory s informanty jsou v rámci interpretace rozčleněny do tří kapitol reprezentujících tři generace. Každá podkapitola reprezentuje jeden rozhovor a jednotlivé rozhovory ve stejné generaci jsou mezi sebou porovnávány. Autorka dochází ke zjištění, že mladá generace nezažívá tak výraznou prekarizaci práce zejména z toho důvodu, že se za slušnou práci stěhuje, střední generaci již ve změně práce limituje rodina či zadlužení, a tak je ochotna snášet i stresující pracovní podmínky a práci mění jen, pokud má nalezenou novou a nejstarší generace, která dříve pracovala v místním zemědělském družstvu, je na tom nejhůře. Snaží se to v práci vydržet či odchází do předčasného důchodu. Autorka uzavírá, že nelze říci, že prekarizace by se týkala jen nižších tříd. Celkově s prekarizací práce má zkušenost většina informantů, jen u několika z nich má však podle autorky prekarizace souvislost vyloženě s flexibilizací práce. Zde bych podotkla, že flexibilizaci by bylo možné vidět i u informantů, kde ji autorka tak intenzivně nevnímá – přeschasy ve firmě a obchodě, přesouvání zaměstnanců v družstvu ze dne na den na rozmanité práce...

Jako námět k diskusi bych se zeptala na genderový aspekt prekarizace. Autorka si všímá genderu v poznámce k tomu, že ženy často nevlastnily řidičský průkaz, proto mají menší možnosti nalézt vhodnou práci, v příběžích informantek však vidím i další možné rozdíly způsobené zlomovými odchody na mateřskou, věnování se péči o postiženou dceru, nebo rozdílné možnosti postupu v hierarchii firem (postup automechanika versus švadleny...).

Práce je přehledná, logicky navazující. Občas se však vyskytují neobratné formulace nebo příliš dlouhé šroubované věty, drobné chyby. Citace jsou přesné.

Práci doporučuji k obhajobě s hodnocením jedna mínus, tedy B.

V Praze, dne 17. 1. 2018,

Hana Synková

